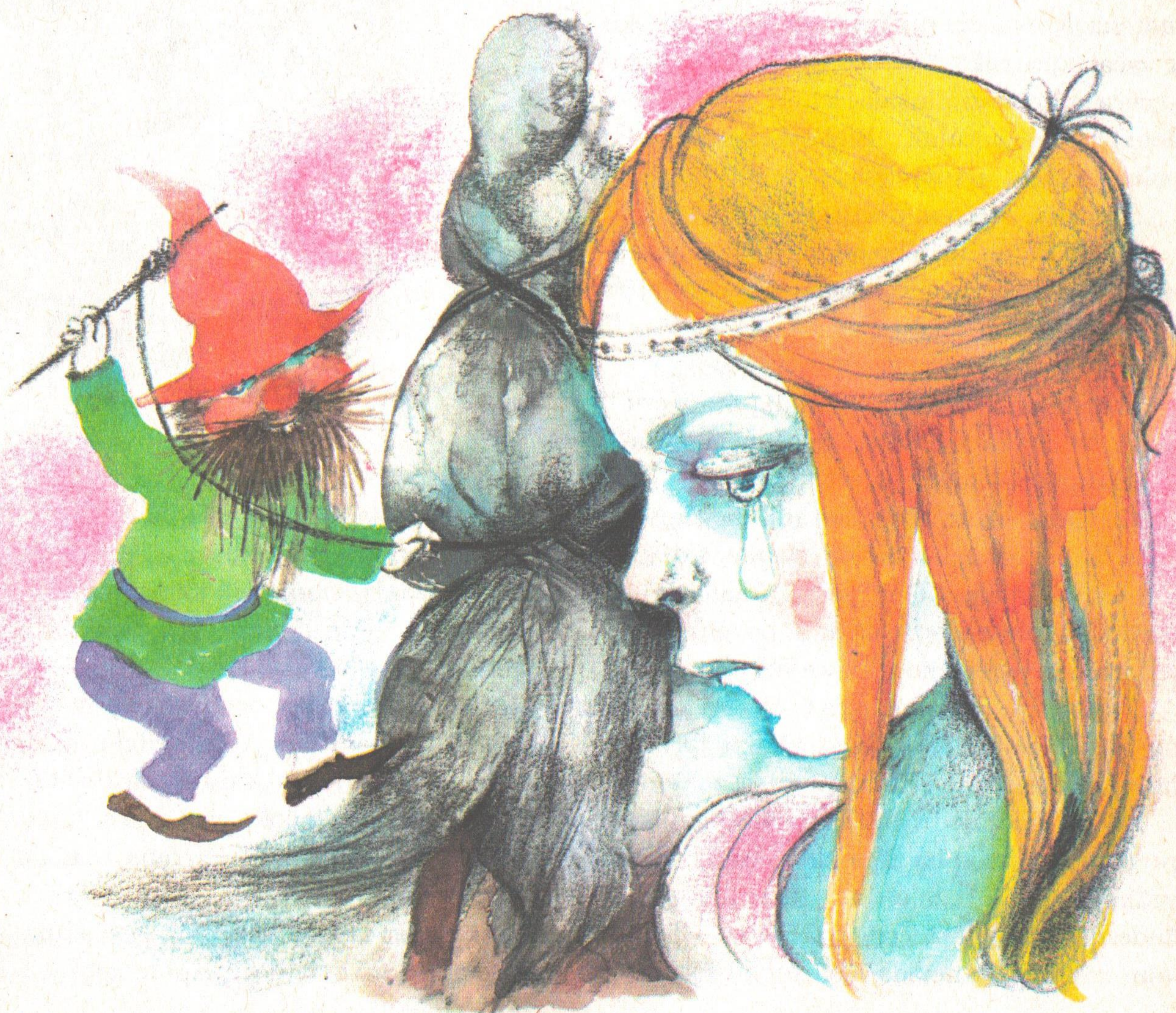

Martinko Kinkaš SLOVENSKÁ LUDOVÁ ROZPRÁVKA Bola raz jedna chudobná matka. Pracovala od svitu do mrku, aby sebe a dcére na chlebík zarobila. Dcéra Helenka jej v ničom nepomáhala, iba na podstienke sedela a vospust sveta hľadela. Nahnevala sa raz

mať na lenivú dcéru, priviedla ju k potoku a začala po rukách vrbovým prútím šibať. Dievča od bolesti plakalo, len sa mu tak slzy dolu lícami kotúľali. Išiel okolo na koni bohatý knieža a spýtal sa:

„Ženička, prečo si dcéru biješ?“

„Bijem ju, bijem, lebo od nej nijakej pomoci nemám. Nič nevie robiť, len z konopí zlaté nite priať.“

Knieža sa zaradoval.

„Ak je tak, ako hovoríš, predaj mi dcéru.“

„A čo mi za ňu dáte, milostivý knieža?“

„Dám ti pol merice zlata.“

Mať pristala, knieža si vysadil dievčinu na koňa a odcválal s ňou do svojho sídla na Červenom zámku. Tam ju hneď zaviedol do izby, kde bolo konopí po samú povalu. Podal jej praslicu a vreteno a povedal:

„Tu budeš, Helenka, teraz bývať a konope na zlaté nite spriadať. Keď všetko spradieš, hotuj sa na sobáš. Vezmem si ťa za ženu.“

Len čo knieža odišiel, Helenka sa hodila na prvú kôpku konopí a zaplakala. Zrazu, kde sa vzalo, tam sa vzalo, na okne sa zjavilo čudesné chlápätko v červenej čiapke, v ligotavom kabátiku a nevídaných topánočkách.

„Prečo plačeš?“ spýtal sa chlápätko Helenky a zoskočilo z okna.

„Akože by som neplakala,“ vzdychla si Helenka. „Pán knieža mi nakázal všetky konope na zlaté nite spriať, a ja, nešťastná, neviem vreteno ani do ruky chytiť.“

„Ja ti pomôžem,“ povedalo chlápätko, „ale nie zadarmo. Ak do troch dní uhádneš, ako sa volám a z čoho som si ušil topánočky, všetko ti spradiem, ba aj teba naučím zlaté nite priať.“

Helenka sa potešila. Sľúbila chlápätku, že bude hádanku hádať, a pomocník sa hneď

pustil do roboty. Radosť bola na neho hľadieť. Vreteno sa mu v drobných rúčkach len tak mihalo, praslica jednotaj húdla, konopí ubúdalo a kopa zlatých nití rástla. Pomocník celý deň priadol, iba v podvečer vreteno odložil a spýtal sa:

„Helenka, hádaj! Ako sa volám a z čoho som si ušil topánočky?“

„Neviem,“ skormútene priznala Helenka.

„Nevieš dnes, možno uhádneš zajtra,“ povedalo chlápätko v červenej čiapočke, vyšvihlo sa na oblok a zmizlo.

Helenka podišla k oknu a rozmýšľala, ako sa jej čudesný pomocník asi volá? Janko? Nie, Janko iste nie! Jožko? Možno je Jožko, ale čo ak nie? Alebo Paľko? Matúš, či Petrik? A z čoho má topánočky? Zo slamy? Nie. Z lyka? Nie, nie, na to nevyzerajú. Nie sú ani drevené, to vidieť na prvý pohľad. Sú to kožené topánočky, lenže z akej kože? Hadej? Jašteričej?

Ej, nemyslela si Helenka, že je hádanka taká ťažká. Ako tak hľadí do noci, počuje zvonku akýsi nárek. Vyzrie oblokom, a tam pod stenou akýsi žobráčik.

„Hladný som, smädny som! Ktože mi podá chlebíka? Kto krčiaztek s vodou? Poľutujte neboráčika!“

Helenka vrtko odlomila zo svojho chlebíka, odliala vody zo svojho krčiazka a podala žobráčikovi.

„Ďakujem, dievčička!“

„Vďaka, starý otec! Len prídte aj zajtra!“

Sotva sa na druhý deň rozvidnelo, chlápätko s červenou čiapočkou už sedelo pri praslici. Vreteno sa mu v drobných rúčkach len tak mihalo, konopí ubúdalo a kopy zlatej priadze navidomoči rástli. Večer pomocník vstal, oprášil si hábočky od zlatých nití a povedal:

„Helenka, hádaj! Ako sa volám a z čoho som si ušil topánočky?“

Dievčina sa celý deň chlápätku prizerala, no odpoveď na hádanku nevyhútala.

„Neviem,“ odvetila.

„Nevieš dnes, možno uhádneš zajtra,“ povedalo chlápätko v červenej čiapočke, spokojne sa zachechtalo a zmizlo. Helenka však od trápenia nejedla, nepila, jednotaj len o hádanke premýšľala. Ako tak stojí pri obloku, znovu počuje zvonku nárek:

„Hladný som, smädny som! Ktože mi podá chlebíka? Kto krčiaztek s vodou? Poľutujte neboráčika!“

Helenka vrtko odlomila zo svojho chlebíka, odliala vody zo svojho krčiazka a podala žobráčikovi.

„Ďakujem, dievčička!“

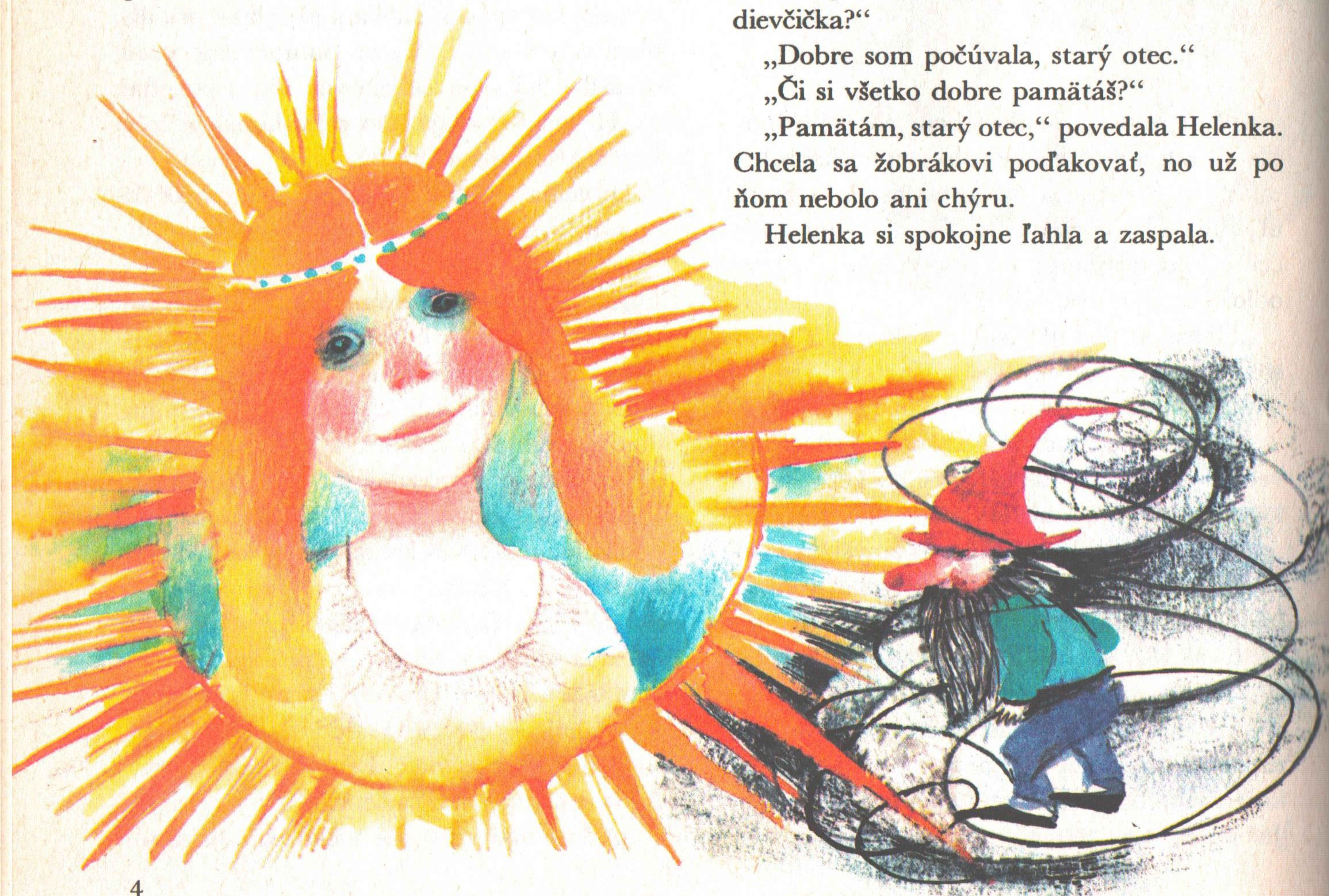
„Vďaka, starý otec! Len prídte aj zajtra!“ smutne si vzdychla Helenka.

„A čože vzdycháš, dievčička? Čo ťa trápi?“

„Ach, starý otec,“ žalovala sa Helenka. „Treba mi zajtra ťažkú hádanku uhádnuť. Ak ju neuhádnem, zle sa so mnou stane.“
„Čo za hádanku, povedz! Azda ti pomôžem.“

Helenka neverila, že by jej žobráčik vedel poradiť, no jednako odvetila:

„Mať ma kniežaťu za pol merice zlata predala, že vraj viem zlaté nite priať. Pán ma zavrel tu, hľa, do tejto izby, aby som všetky konope na zlato spriadla. Prišlo mi na pomoc chlápätko s červenou čiapočkou, no do troch dní mu musím uhádnuť meno a povedať, z čoho má topánočky. Už po dva dni som neuhádla a zajtra mám hádať posledný raz,“ povedala Helenka a horko zaplakala.

„Neplač, dievčička,“ ozval sa žobráčik. „Pomohla si mne, azda pomôžem ja tebe.“
„Ach, starý otec, akože by ste mi pomohli, veď je to hádanka ťažká!“

„Ťažká-neťažká, len ma počúvaj. Bol som dnes v hore a tam pri ohníku chlápätko v červenej čiapočke na vatru prikľadá, okolo deviatich hrnčekov obskakuje a spieva:

„Mám ja frajerku v Červenom zámku, mám ja Helenku, dal som jej hádanku, ale tú hádanku neuhádne. Helenka, Helenka, akéže meno mi dáš? Ja som Martinko Kinkaš. Háдай len, háдай od rána až do nôcky, z čoho mám topánočky. Do rána hádať môže, mám ich ja zo vsej kože.“

Nuž tak spievalo v hore chlápätko s červenou čiapočkou. Či si ma dobre počúvala, dievčička?“

„Dobre som počúvala, starý otec.“

„Či si všetko dobre pamätáš?“

„Pamätám, starý otec,“ povedala Helenka. Chcela sa žobrákovi poďakovať, no už po ňom nebolo ani chýru.

Helenka si spokojne ľahla a zaspala.

Na tretí deň chlápätko s červenou čiapočkou od včasného rána sedelo pri krosnách. Vreteno v drobných rúčkach sa mu len tak mihalo. Konopí ubúdalo, kopy zlatej priadze rástli a pomocníček si spokojne nôttil popod nos. Keď dopriadol posledný kúsok zlatej nite, povedal:

„Helenka, háдай! Ako sa volám a z čoho som si ušil topánočky?“

Helenka odvetila:

„Voláš sa, voláš
Martinko Kinkaš.“

Pomocníček sa zachmúril. Ej, nebol by čakal, že Helenka hádanku uhádne.

„Dobre, dobre,“ povedal chytro. „Ale musíš uhádnuť aj druhú hádanku. Z čoho som si ušil topánočky?“

„Topánočky?“ spýtala sa Helenka. Pozrela pomocníčkovi na nohy a povedala:

„Každý to vedieť môže,
šil si ich zo vsej kože.“

Keď to Martinko Kinkaš počul, začal sa po izbe ako vreteno vrtieť, vlasy si šklbať, drobnými pästičkami o stenu udierať.

„Tvoje šťastie, že si uhádla!“ zvolal napokon, zachechtal sa a zdúchol cez oblok ani víchor.

Helenka sa chcela žobráčikovi poďakovať, no darmo ho večer vyčkávala. Na druhý deň ráno však prišiel knieža. Keď vkročil do izby, až ho oslepilo — tak sa celá trblietala zlatým ligotom. Dostal si slovu a vzal si dievčinu za ženu. Helenka sa bála, že jej knieža znovu rozkáže konope priať, no jemu to ani na um nezišlo.

Veď aj načo?

Mali zlatej priadze do smrti.

Prerozprávala HANA FERKOVÁ

Snehuár

DANIEL HEVIER

**Svet má vyštípanú tvár.
Mrzne. Ale ako!
Začal mesiac Snehuár,
mesiac snehuliakov.**

**Bolo ich tu iba pár.
A dnes? Milióndvesto!
Veď je mesiac Snehuár.
Obelelo mesto.**

**Zima — to je pre nich dar.
Vystrkujú nosy.
Chvália mesiac Snehuár:
„Páni, to je čosi!“**

**Keď privanie teplá jar,
skončia sa ich hody.
Nebude viac Snehuár...**

To zas bude vody.

Telefón

VALENTIN LUKŠA

„Nechcem hračky,
nechcem dary,
chcem telefón, hoci starý!“
do otca som dobiedzal.
Tak mi ho už zaviesť dal.

To vám bolo
haló,
keď to
zacengalo!

A komu by nenapadlo
hneď sa vrhnúť na slúchadlo?
„Vlado, ak si kamarát,
musíš príklad vyrátať!“

Haló,
haló,
haló!
Ej, to sa mi smialo!

Toto sú mi telefóny!
U Miša to dlho zvoní:

Ušatý

JIŘÍ KAHOUN

„Ušatý, kam sa hrnieš?“ volal lišiak na zajačika.
„Kto je u teba ušatý? Povedz to ešte raz a uvidíš ten tanec.“

„Ušatý!“

„Čakám ťa o štvrtej pri dube,“ povedal zajačik a utekal ďalej.

„Kamže, ušatý?“ zavolať naňho po chvíľke vlk.

„To bolo naposledy,“ zamračil sa zajačik, „že si ma tak nazval. Ak to povieš ešte raz, uvidíš ten tanec.“

„Ušatý!“

„Čakám ťa o štvrtej pri dube,“ povedal zajačik a rozbehol sa ďalej.

„Ušatý, kam sa ponáhľaš?“ zamrmlal medveď.

„Ja nie som nijaký ušatý, ale zajačik. A keď mi povieš ešte raz, uvidíš ten tanec.“

„Ušatý!“

„Čakám ťa o štvrtej pri dube,“ dupol zajačik. O štvrtej sedeli všetci pri dube.

„Tak ukáž, čo vieš, ušatý!“ zrukol medveď, pripravený do bitky.

Zajačik nato poskočil, rozkrútil sa, zavlnil, slovom začal tancovať ako divý.

„No toto,“ smiali sa zvieratá, „máš ty teda nápady, zajačik.“

A potom sa pridali k nemu a tancovali ostošesť.

Prel. V. ČECHOVIČOVÁ

„Vieš, koľko nôh komár má?
Porozmýšľaj do rána!“

Haló,
haló,
haló!
To sa zabávalo!

Telefón je čosi príma!
No či otec pochváli ma?
Právom som sa obával,
veď som sa len zabával.

Haló,
haló,
haló!
A tak sa to stalo...

Keď sa otvorila žiacka,
ihneď mohla letieť facka.
Odniesol to telefón:
musel z mojej izby von.

Haló,
haló,
haló!
Už volávam málo.

Prel. JÁN TURAN

Čím sa Zuzka vychvaľovala

Gabika náročky nechce spať. Keby tak ocko začul, že nespí, a prišiel jej porozprávať ešte jednu rozprávku! Alebo aspoň prečítať list, ktorý dnes dostal od svojho kamaráta. Veď aj Gabika ho pozná. Volá sa Imro Kozma, býva v Košiciach a maľuje tam obrazy. Jeden mamičke podaroval, keď bol u nich na návšteve. Gabike vtedy priniesol čokoládu a ockovi povedal:

„Závidím ti, Paľo, tie tvoje krásavice. Jedna krajšia ako druhá, len ich odmaľovať! Musím si aj ja nájsť dáku rúču ženu, už mi je doma samému smutno.“

Ujo Kozma kedysi býval s ockom v jednom dome, na tom istom poschodí, ako teraz býva Zuzka Baginová so Soničkou Lánikovou. Sonička bude asi tiež maliarkou. Gabike sa jej výkresy páčia oveľa väčšmi ako obraz, čo namaľoval ujo Kozma. Aj ten výkres, ktorý namaľovala dnes v škôlke, sa Gabike páčil, hoci sa preň Soničke všetci chvíľku posmievali. Vlastne nie všetci. Gabika a Števo Buchta, ani Lubka Našlová sa jej nevysmievali ani chvíľku. Súdružka učiteľka povedala, že každý má namaľovať, čo robí v zamestnaní jeho ocko, Gabika sprvoti vôbec nevedela.

čo má namaľovať, pretože si nevedela spomenúť, čo inžinieri robia. Iba to si pamätala, že raz ocko musel ísť vybojovať strojový park. Preto namaľovala taký park, kde boli namiesto stromov stroje, a medzi nimi ocka, ako ich opravuje. Kajokovi Barnovi sa ľahko maľovalo, keď má otca kuchára! Namaľoval ho pri sporáku s vareškou v ruke a bolo!

Prvá mala výkres hotový Linda, lebo ona má otca šoféra, a to sa tiež ľahko maľuje. Potom nakúkala, čo maľuje Sonička, ukradla jej výkres, každému ho ukazovala a posmievala sa:

„Pozrite sa, pozrite! Sonin oco vyzerá ako papagáj!“

A Gabika sa pozrela, ale Soničkin otec nevyzeral ako papagáj. Iba krídla mal podobné a troška aj hlavu. Nemal na nej vlasy, len krásne farebné pierka.

„A čo robí tvoj otecko, Sonička?“ spýtala sa súdružka učiteľka.

„Čo ja viem?“ pokrčila Sonička plecami. „Nám sa ocko už

dávno stratil. Ale mamička ho nájde. A istotne bude mať krídla, lebo babička raz povedala, že môj ocko je pekný vtáčik a lieta si po svete. Preto ho mamička stále nemôže nájsť.“

Sonička by sa ani možno nebola rozplakala, keby sa Zuzka Baginová nezačala vychvaľovať, že má dvoch ockov. Ocka Petra a ocka Fedora. Ocko Peter jej každý večer rozpráva rozprávky a s ockom Fedorom chodí každú nedeľu do kina a do cukrárne.

„Len sa toľko nechvaľuj,“ zahriakol ju Števo Buchta. „Radšej Soničke jedného ocka požičaj, veď bývate v jednom dome.“

„Aspoň toho nedeľného jej požičaj,“ prosil za Soničku Ondřík Záruba. „Pozeraj sa doma na televíziu a zákusky nech ti napečie mama.“

„A nepožičiam!“ dupla nohou Zuzka, „lebo Soňa aj tak klame. Neeh len povie, kto ju včera viezol na sánkach! Nejaký ujo! Mamička povedala, že je to istotne Sonin nový ocko, tak nech sa prizná!“

„To bol ujo Dušan!“ vzlykala Sonička. „On je mamičkin a môj kamarát, veď sa volá Veselý. Ja chcem iba takého ocka, ktorý sa volá Lánik ako ja!“

Uplakaná Sonička sa usmiala až vtedy, keď na ňu žmurkli dve opičky. Namaľovali ich na jeden výkres Gabika s Lubkou. Gabika namaľovala opičku štrbavú a Lubka africkú. Súdružka učiteľka pripla výkres na nástenku a povedala:

„Odteraz už v našej škôlke nikto nebude plakať. Komu bude smutno, nech sa pozrie na

nástenku a opičky ho rozveselia.“

Ani Gabike v posteli už nie je smutno, odkedy si na ne spomenula. A možno jej je veselšie preto, lebo ocko pred chvíľou prišiel za ňou a prezradil jej, že si ujo Kozma našiel ženu peknú ako obrázok. Volá sa Anička Bláhová. Gabika bola rada, že ujovi Kozmovi už nie je doma samému smutno, len jej nešlo do hlavy, ako mohol uhádnuť, že práve Anička Bláhová má byť jeho ženou. Veď sa volala celkom inak ako on.

„Si ty ale mudrlantka!“ zasmiel sa ocko. „Mali sa radi, a preto sa zosobášili. Teraz sa aj teta Anička volá Kozmová. Keď budú mať také zvedavé dievčat-

ko, ako si ty, aj to sa bude volať Kozmová. A ktovie, či si tiež nebude v postielke všeličo vymýšľať, len aby nemuselo spať. Ale ty už budeš spať, však?“

Gabika to ockovi slúbila. Bude spať, len čo opičke Šašinke vyrozpráva rozprávku

O dvoch žmurkajúcich opičkách

Bola raz jedna škôlka a v tej škôlke trieda, kde bola nástenka a na nej namaľované dve veselé opičky. Celý deň sa pozerali, ako sa deti hrajú, cvičia, spievajú a maľujú. Keď sa niektoré z nich nazlostilo alebo mu bolo smutno, opičky naňho žmurkli a ono sa hneď rozveselilo. Iba jedno diev-

čatko každú chvíľu pre niečo plakalo, preto ju deti volali Sonička-Slzička. Ona však plakala stále pre to isté, lebo ona jediná nemala ocka. Niekde sa im stratil a mamička ho stále nemohla nájsť. Našla iba jedného dobrého uja Dušana, ktorý sa s nimi kamarátil a Slzičku vozil na sánkach. Veselé opičky si lámali hlavu, ako by Slzičke pomohli. Obidve vedeli, že nemať ocka je oveľa horšie, ako keď ide iba na služobnú cestu. Mamička jej určite nemohla každý večer rozprávať rozprávky, veď bola na všetko sama a musela variť, prať a nakupovať. Opičky sa teda rozhodli, že Slzičke nájdu ocka, aj keby čo bolo. Počkali,

kým zo škôlky odišli všetky deti, aj súdružka učiteľka. Potom zoskočili z nástenky, pekne sa rozlúčili a išli hľadať ocka Lánika. Africká opička do Afriky a štrbavá opička do Štrby. Lenže ho nenašli.

Africká opička stretla v Afrike všelijakých ockov, aj štrbavých, ale ani jeden z nich sa nevolal jeden z nich sa nevolal Lánik.

Štrbavá opička stretla v Štrbe všelijakých ockov, aj štrbavých, ale ani jeden z tých sa nevolal Lánik.

Tak sa vrátili a išli spolu za mamou Soničky-Slzičky, že sa jej spýtajú, ako presne ocko Lánik vyzerá, aby ho ľahšie našli. Soničkina mama ležala v posteli, ale ešte nespala, iba si všeličo predstavovala. Skoro ako Gabika, keď večer nemôže zaspáť. Opičky ani nemukli, len sa pozerali. Ony videli aj to, čo si ľudia predstavujú. Mamička Lániková si práve predstavovala, aké by to

bolo pekné, keby bol ujo Dušan Soničkiným ockom. Večer by jej rozprával rozprávky, v zime by ju vozil na sánkach a v lete na bicykli, a v nedeľu by išli všetci do kina a do cukrárne. Nakoniec si nahlas vzdychla: Aká škoda, že Sonička nechce uja Dušana za ocka!

Ujo Dušan tiež ležal v posteli, keď za ním opičky prišli, a predstavoval si to isté, čo Soničkina mama. Len si nakoniec vzdychol oveľa smutnejšie, že ho Sonička nechce za ocka.

Sonička sa stále prehadzovala v posteli, a nie a nie zaspáť. Chvíľu si predstavovala, aké by to bolo krásne, keby mala ocka, ktorý by sa volal Lánik! Keby však vyzeral ako vtáčik a mal by krídla a na hlave pierka, tak by zasa mala inakšieho ocka ako všetky ostatné deti v škôlke. A zas by sa jej posmievali.

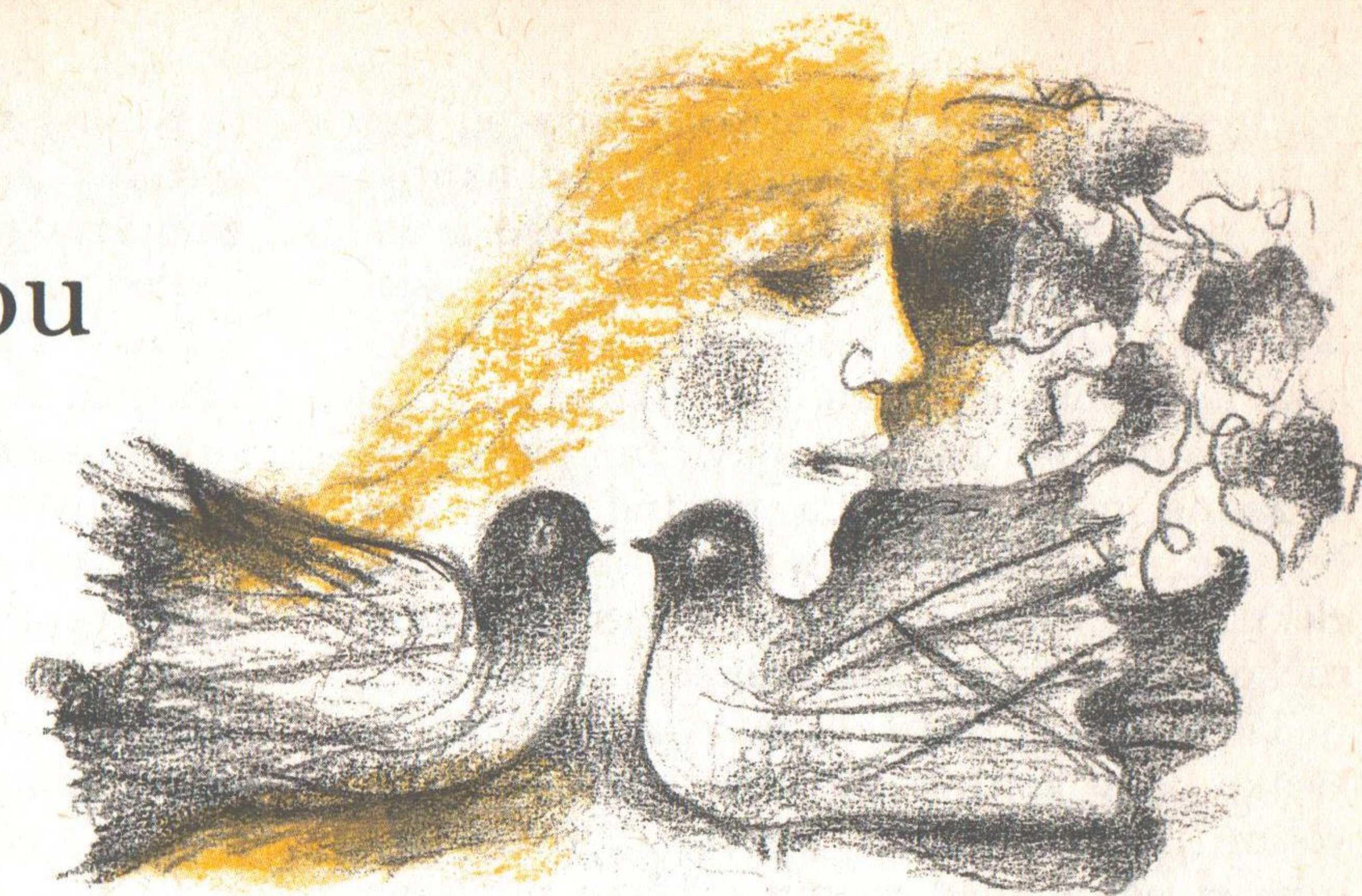
Preto si radšej začala predstavovať, aké by to bolo pekné, keby bol jej ockom ujo Dušan! Veď sa s ňou kamaráti a istotne by jej večer rozprával rozprávky, keby mama nemala čas. Ako však môže byť jej ockom, keď sa volá Veselý? Jej ocko sa musí volať rovnako ako ona!

„Keď sa ujo Dušan s tvojou mamou zosobáš, potom sa obe budete volať ako on, čo nevieš?“ šuškali jej opičky, ale Sonička už spala a nič nepočula. Opičky sa teda vrátili do škôlky, vyskočili na nástenku a žmurkli na seba. Len nech sa Sonička dobre vyspí! Zajtra ráno jej to všetko Gabika vysvetlí. Potom už istotne bude chcieť Sonička uja Dušana za ocka.

(Pokračovanie)

Čierny kôň s bielou hlavou a červenými nohami

PETER HOLKA

Väčšina maliarov si pri práci píska alebo spieva. Melódie pesničiek pomáhajú širokej štetke, aby sa ľahšie šmýkala po stenách. Mój krstný pri maľovaní nespieva ani nepíska. On rozpráva či recituje krásne básne. Krstný maľuje obrazy.

Zakaždým, keď som videl, že si oprel o stoličku rám s napätým plátnom, hneď som bol pri ňom. Krstný si sadol. Nad hlavou zelená klenba viniča, ktorý vytváral prírodný baldachýn a príjemný chládok aj počas popoludňajšej páľavy. Aj teraz tak, sedel so zatvorenými očami, až som si myslel, že zaspal.

„Hej, krstný, spíte?“ skúsil som ho zobudiť.

„Hybaj kdesi!“ prebral sa krstný. „Takto nič nenamaľujem! Už prichádzala, vynárala sa z modrého ľufu, už ma chcela pobozkať, a ty si ju vyplašil! Múza nestrpí svedkov.“

Koho som odohnal? Všetci tu sedí sám ako pes v búde!

„Počuj,“ ozval sa krstný, „pamätáš sa ešte, ako sme maľovali letnú kuchyňu?“

„Pravdaže sa pamätám,“ pritakal som.

„Hovoril si vtedy, čo ti rozprával dedinko. O tých predkoch si vpravil. Aha, o husi-toch...“

„Už viem.“

„No tak rozprávaj!“

Iné mi neostávalo, iba spustiť. Ale nevedel som, ako som to krstnému rozprával, keď

sme stávali a maľovali letnú kuchyňu. Čo som si vtedy k slovám dedinka, teda môjho starého otca, primyslel. Veru som rád vymýšľal. Preto nerád rozprávam ten istý príbeh viackrát. Môžem sa ľahko zamotať.

Opatrne som teda rozpovedal príbeh môjho pradávneho predka v búrlivých časoch stredoveku. Krstný mlčky počúval. Keď som skončil, opýtal sa ma:

„Ten hajtmán Holka mal bieleho koňa?“

No a je to tu... Z radového bojovníka som urobil hajtmána! Ako som mohol vedieť, akého mal koňa.

„No, ten kôň bol aj biely, aj čierny. Ale myslím si, že nohy mal červené ako Fukso. Veď aj Fukso je vojenský.“

Krstný na mňa vyvalil oči. Opýtal sa:

„To hovoril dedinko?“

Horlivo som pritakal.

Krstný pokyvkal hlavou a privrel oči. Už som si myslel, že znova zadriemal. Po hodnom čase prehovoril, no oči mal neprestajne zatvorené:

„Už prichádza, si tu? Ide ku mne, si tu?“

Nevedel som, či sa to pýta mňa, alebo ho zasa máta...

„Áno, vlasy jej vejú, sú žlté ako pšeničná slama. Oči má zelené ako... Si tu?“

Mlčal som. Už som vedel, že to nepatrí mne, ale tej s rozviatymi vlasmi. Obzrel som sa, ale nikto neprichádzal.

„Veru ide ku mne. Záplava zlata jej srší z hlavy. Slnko sa ide prepadnúť od hanby. Sedí na koni a uprene sa pozerá pred seba. Má odetý ľahučký šat. Vidím dve biele holubičky s tmavými hlávkami, ktoré si hrkútajú na jej spanilej hrudi. Ide ku mne na koni. Na bielom koni. Nie, iba hlavu má bielu, telo a zadné nohy čierne a predné nohy má červené. Spod kopýt mu sršia iskry ako od elektrickej zväračky. Ona drží meč so zlatou rúčkou. Vo vlasoch má halúzku z viniča...“

Tiško som si sadol do trávy a počúval, čo všetko vidí krstný. Záviedel som mu. Ten vôbec nemusí chodiť do kina. Stačí mu privrieť oči a hneď sa mu v hlave premieta farebný film.

„Ale, ale, čo to vidím?“ pokračoval krstný. „Sviští šíp s jedovatým hrotom... Hííí, rovno pod ľavú holubičku. Holubička skláňa hlavu a plače červenými slzami...“

Práve vtedy sa vynorila z kuchyne krstná. Založila si ruky v bok a spustila:

„Corgoň starý! Dost čo synov pobalamutil, ešte ani tomu chlapcovi nedá pokoj! Že holubičky! Všetka ja dobre viem, o akých holubičkách sa ti sníva!“

Krstný skrčil hlavu medzi pleciami, zobral si farbičky i rám s plátnom a zamieril do záhrady.

Poobede prišiel k nemu akýsi chlap z Nitry. Zbehol som ho zavolať do záhrady, kde pod marhuľou maľoval ten obraz.

„Nepozerať, nepozerať, ešte som len začal,“ zavrátil ma.

Krstný s tým chlapom o niečom hovorili. Potom si podali ruky. Krstný vytiahol obidve čezety. Na čiernu nasadol on, na červenú ten chlap z Nitry a odfrčali. Krstný sa vrátil vari o tri hodiny. Tlačil vedľa seba ohromný stroj. Veľkú motorku so sajdkou.

„To vyvaľuješ očiská, čóóó,“ pýšil sa. „To je sedemstopäťdesiatka, ogar. Len tak zabublá, keď mu nahodím motor. Uvidíš.“

„A to je zas čo?!“ zhrozila sa krstná.

„Ogar.“

„Kde máš motorky?“

„Vyčaroval som ich za tohto krásavca.“

„Pokazeného!“

„Nič sa neboj, mamička. Keď ho opravím, zveziem ťa na ňom aj do Budapešti! Len vyčkaj...“

Krstný zatlačil ogar do dielne a zatvoril sa tam. Keď sa v podvečer vynoril, mal zasnenú tvár, ako keď sa k nemu blížila tá so slamenými vlasmi. Vybral z futrála husle a vyhrával vo dvore, akoby bol na svadbe.

Dva týždne krstný obchádzal kamarátov. Rovno z roboty sa zatvoril v dielni. Niekoľkokrát sme mu s bratancami pomáhali. No vzdali sme to. Z krásneho ogara ostala iba plná škatuľa skrutičiek, matíc, drôtikov, hadi-

čiek, všelijakých železok... Neverili sme, že z toho bude motorka.

Krstný delil svoj čas medzi ogara a obraz. Keď sa mu oprava nedarila, v záhrade maľoval a rozprával nekonečne dlhé básne. Obraz napokon domaľoval, zabalil ho do novín a ukryl nevedno kam.

V jedno sobotné popoludnie bolo už zďaleka počuť hlboké bublanie. To bude krstného ogar! Aj dedinko vyšiel z domu. A naozaj, čochvíľa sa zjavil: ligotal sa na slnku ako prvá tráva. Motor brumkal ako medveď. Krstný v koženej motoristickej kukle a veľkých okuliaroch, bratanci Vilo a Števo v sajdkke.

Dedinko si nedôverčivo prezeral mohutný stroj.

Krstný sa odstrojil, ukázal na motorku a povedal:

„Na tomto vám, odveziem z fundušu kukuricu. Skúsím aj orať.“

„Len sa nenadrapuj, ja si pozvážam aj s Fuksom. Mašina sa ti pokazí, ale kôň je živý. Čo taký stroj...“

„Táto motorka má dušu,“ povedal vážne krstný.

„Netáraj,“ zahamoval ho dedinko. „Radšej merkuj, aby si s ním neskončil v priekope.“

Spolu si sadli do kuchyne a tam sa zhovárali. Až sa krstný spamätal:

„Aj by som zabudol. Doniesol som vám obraz,“ povedal a vybehol k motorke.

Obraz položil na stôl, opatrne z neho stiahol noviny a čakal na dedinkovu pochvalu.

„Ježišmáriajosef!“ vypadlo z dedinka. „Čo si to postváraš s tým koňom?! Kde si videl, aby mal kôň bielu hlavu, čierne telo a červené nohy... To nie je kôň, ale natahovacia harmonika!“

„Čoby harmonika,“ bránil sa krstný.

„Tak je to jazvečík s kopytami a konskou hlavou!“

„Je to husitský kôň, ktorý unesie hajtmána, hajtmanku a ich šesť dcér!“

Dedinkovi sa v hlave rozbrieždilo. Neveriaci ňou krútil a blýskal po mne očami.

Ale mne sa ten obraz páčil. Ten kôň bol síce natiahnutý. No ako by sa na ňom inak unieslo toľko ľudí? Biela hlava žiarila pri čiernom tele. Na chrbte sedela trochu mladšia krstná a pred ňou šesť dievčatiek ako obrázok. Jedno ako druhé. Krstná mala rozviate vlasy, hlavu neprirodzene vyvrátenú, hajtmán s veľkými bajúzmi jej ju jednou rukou pridržal, druhou ju objímal v páse, aby z toho strakatého koňa nepadla. Lebo krstnej spod ľavej holubičky trčal otrávený šíp.

„Ten obraz sa volá Smrť hajtmanky Holkovej!“ povedal krstný.

„Prosím ťa,“ chytil sa dedinko za hlavu, „už nikdy nemaľuj kone! Radšej namaľuj motorku.“

„Ako myslíte,“ odvetil krstný. Na chvíľu sa zamyslel a doložil: „Premaľujem to.“

„Nie, radšej ho nechaj tu,“ povedal dedinko a odniesol obraz do izby.

Krstný vstal od stola a vyšiel von. Vzápätí zaburácal ogar.

„Ak chceš, môžeš si sadnúť aj ty,“ dovolil mi. „A druhý raz netrep somárstva!“

Vyviezol nás ku krstnej. Tam sme museli vystúpiť, lebo povedal, že ide ogar prehnáť na Baňu.

„Musím mu dať zabrať, aby som vedel, čo v ňom je. A ty, špinoš,“ zahrozil mi prstom, „si nevymýšľaj sprostosti. Kto to videl, aby mal kôň bielu hlavu, čierne telo a červené nohy?!“

Ogar zarachotil, až sajdka nadskočila a krstný sa rútil po prašnej ceste ako pretekár. Rýchlo vyletel až na vrchol kopca. Tam sme ho stratili z dohľadu. Počuli sme: brum-brum, brum-brum, brum-brum...

Odzrazu niečo silno buchlo. Nad Baňou sa v belasom ovzduší vznášal špinavosivý obláčik dymu.

Utekali sme o dušu.

Ogar ešte horel. Tam, kde bola krásna vajcovitá nádrž, zívala čierna diera. Krstný sedel vari dvadsať metrov od motorky v roztrhanom a obhorenom obleku...

O tri dni zapriahol dedinko Fuksa do bričky, naložil krstnú, bratancov i mňa a zamieril do Nitry. Čakali sme na nemocničnej chodbe.

„Čo je s ogarom?“ opýtal sa známy hlas.

Veru, ten hlas som poznal, ale krstného nie. Z obväzov mu trčali iba oči a koniec nosa.

„Nezostalo z neho nič,“ povedal som. „Skoro celý zhorel.“

„To nie je pravda!“ vydralo sa z obväzov. Krstný zašermoval obviazanými rukami.

„No, čosi ostalo,“ riekol som. „Dedinko to naložil na voz a...“

„... zhodil som ti toho krásavca do dvora,“ skočil mi dedinko do reči.

Strmo sa na mňa pozrel, až sa mu zablýskalo v očiach. A mne sa vzpriechili v hrdle slová. Chcel som ešte povedať, že hromadu pokrúteného a obhoreného plechu a železa zaviezli na smetisko.

„Ponáhľaj sa rýchlo vyzdraviť,“ dodal dedinko. „Pomôžeš mi s tým motorom zväzať kukuricu.“

Vidina

SERGEJ ALEXEJEV

Chorý Sirotinin sa zaprisaháva pacientom, ktorí ležia na susedných posteliach:

„Lenin nazrel k nám do izby. Naozaj, bol to Lenin!“

Všetci naňho pozerajú, neveria mu.

„To sa ti prisnilo.“

„Alebo len zazdalo.“

„Od nudy si už vymýšľaš.“

„Kde by sa vzal Lenin vo vojenskej nemocnici?!“

Sirotinin ich presviedčal, že sa to stalo v noci. Spal. Prebudil sa — otvoril oči. Tu sa pootvorili dvere a niekto opatrne nahliadol do izby.

„Lenin!“ Sirotinin ho hneď spoznal.

Jeho susedia sa smejú:

„Bol to len sen.“

„Alebo predstava.“

„Veď on len žartuje.“

Ale Sirotinin mal predsa pravdu.

V auguste roku 1917 vystrelila na Lenina eserka Kaplanovová a dve guľky uviazli v jeho tele. Na jar dvadsiateho druhého roku sa lekári vo vojenskej nemocnici rozhodli, že jednu vyoperujú.

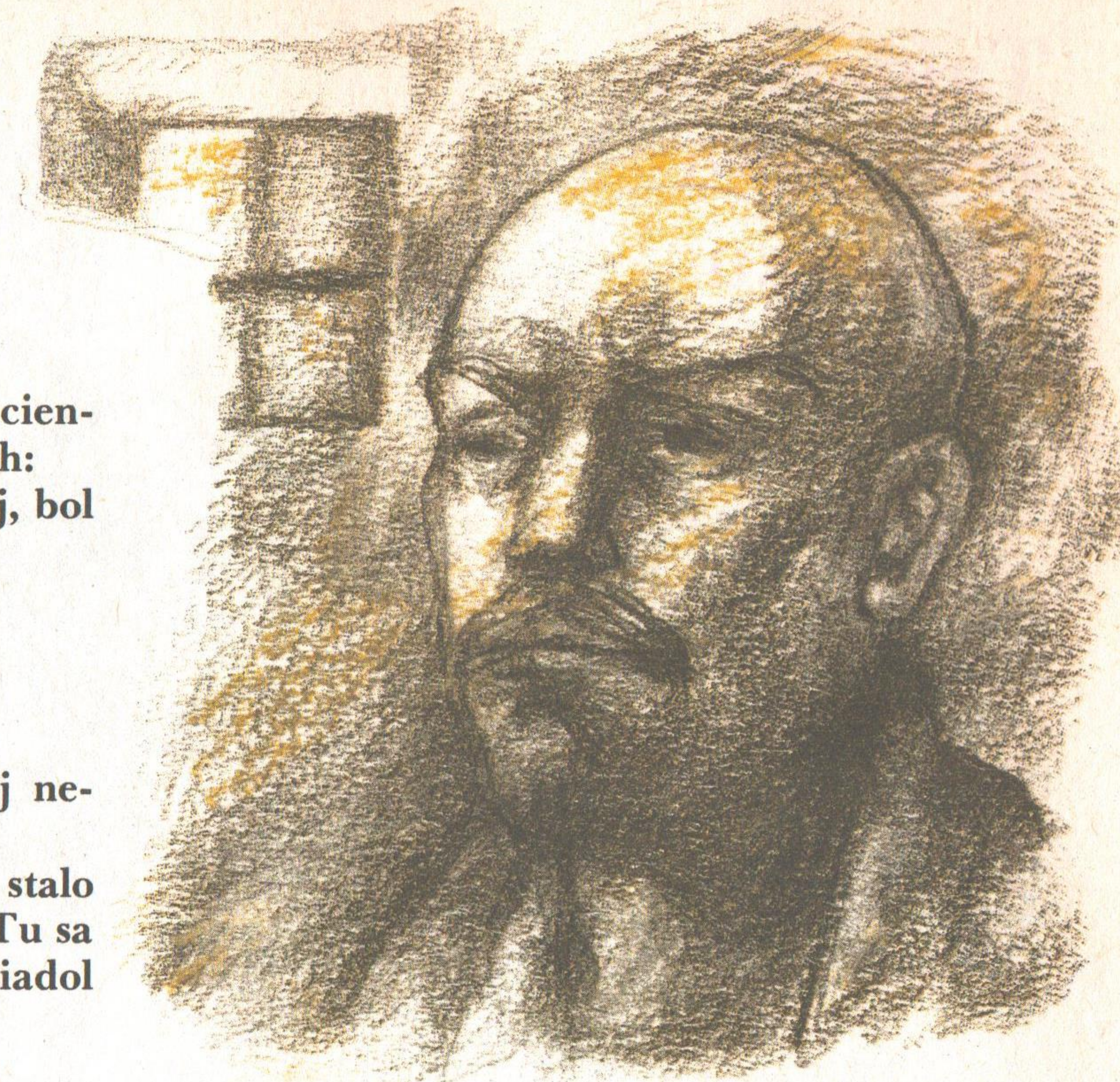
Operácia sa podarila a Lenin ležal v nevelkej izbe. Obyčajné nemocničné prostredie, biele lôžko, nočný stolček a každý pacient má dva vankúše.

Ale Lenin mal na príkaz lekárov zo začiatku len jeden. Až večer dovolili, aby mu sestrička priniesla aj druhý. Vladimír Iljič spozornel. Myslel si, že to iba jemu preukazujú takú pozornosť.

„Nie, nie, ďakujem,“ povedal.

„Bude vám pohodlnejšie, Vladimír Iljič,“ hovorí sestrička.

„Netrápte sa, je mi dosť pohodlne,“ odpovedá Lenin. „Radšej ho dajte niekomu inému.“

„Ale ostatní majú,“ vysvetľuje sestrička. „U nás má každý pacient dva vankúše.“

Vladimír Iljič pozrel na sestričku nedôverčivo, no jej tvár bola úprimná. Vankúš si teda vzal.

Prišla noc. Vladimír Iljič nemohol zaspáť, prevažoval sa z boka na bok. Zrazu vstal. Opatrne vyšiel na chodbu. Pootvoril dvere na jednej z izieb. Pacienti spali. Zahľadel sa do tmy. Naozaj, každý mal dva vankúše. Pootvoril ešte jedny dvere a nazrel do izby práve vo chvíli, keď Sirotinin otvoril oči.

Ibaže Sirotininovi aj tak pacienti neveria, lebo nikto nevie, že Lenin prišiel do nemocnice a že ho operovali.

„Videl som Lenina. Na vlastné oči som ho videl,“ opakuje si Sirotinin svoje.

„To sa ti prisnilo.“

„Niečo sa ti zazdalo.“

„Ten má ale fantáziu.“

Prel. ALICA SLOBODNÍKOVÁ

Tajomstvo železného náramku

PAVEL DVOŘÁK

Stalo sa v predchádzajúcich kapitolách:

Marek objavil keltský námožný kruh a ľudskú lebku. Myslí si, že je na stope veľkého pokladu, ale bojí sa neznámeho človeka, ktorý ho sledoval. Kamarátka Simona sa posmieva z jeho strachu a prílišného fantazírovania.

STRATENÉ POKLADY

Marek sa urazil. Azda preto, lebo vedel, že to s úvahami nazaj trochu prehnal.

„Dobre, môžem aj mlčať...“
„Vydieraš!“

To bola ponuka na remízu. Marek ju prijal.

„Skúsím ťa presvedčiť argumentmi, lebo fakty sú celkom jasné. Mŕtvy človek. Ten sa odškriepiť nedá, držal som v rukách jeho lebku. Ako zahynul, nevedno, ale rozhodne v súvislosti s námožným kruhom. Keltské pamiatky majú hodnotu pokladu. Po tomto poklade ktosi pátra a tento neznámy, pravdepodobne náš sused, vie, že sme ho našli. To sú skutočnosti celkom jednoznačné. Kombinácií je

viac, ale ani jedna z nich nevyzerá nevinne a bezpečne.“

„Marek, ty si sa rozhodol, že ma zničíš!“ vzdychla Simona.

„Netreba sa báť,“ upokojil ju Marek. „Aspoň dovtedy nie, kým je náramok bezpečne skrytý a kým neprezradíme, kde som ho našiel. Oni chcú poklad, nie nás.“

Marek dramaticky vzdychol, ako keby sa pripravoval vysloviť niečo veľké.

Iba potom pokračoval:

„Táto možnosť vyzerá najpravdepodobnejšie, lenže je tu ešte jedna.“

„Aká?“

„V tejto knihe sa píše, že Kelti boli ešte nedávno obrovskou moudou. Hovorilo sa jej „keltománia“. Skúmali sa ich dejiny, triezvo sa uvažovalo, ale aj fantazirovalo a vymýšľalo. O Keltoch sa popísali celé knižnice, nie je vraj

v moci jedného človeka, aby ich prečítal, aj keby žil sto rokov a čítal denne od rána do večera. Vznikli aj také teórie, že celé dnešné národy sú priamymi potomkami Keltov, ba dokonca aj celé ľudstvo. Adam a Eva boli Kelti. Kelti napísali bibliu. Jednoducho všade a za všetkým Kelti. Začalo sa hovoriť, že Kelti nevymreli, že ich potomkovia sú nielen Škóti a Íri. Žijú aj v ďalších krajinách, skrývajú sa, združujú sa do tajných spolkov, vykonávajú svoje staré náboženské obrady, spievajú starobylé keltské piesne, strážia hroby vznešených predkov, zbierajú pamiatky na svoju niekdajšiu slávu, veria v znovuzrodenie, po-

Pokojne povedal:

„Si hus...“

Otvoril knihu na mieste, kde boli celé strany plné fotografií mincí:

„Toto mi vysvetli!“

„Nerozumiem,“ zaváhala Simona.

„Vidíš, aká si múdra! Čo zbiera sused?“

„Staré peniaze...“

„Napokon to aj ty pochopíš,“ uškeril sa Marek. „A teraz sa pozri, mám tu ešte jedno prekvapenie. Aj túto knihu mi požičal otec.“

Zdvihol druhú z kníh, ktoré priniesol. Roztvoril ju a potom pomedzi prsty prepustil listy,

ktoré sa vejárovite prehrnuli, a to všetko preto, aby Simona videla, že na desiatkach strán sú len obrázky mincí.

Mince a zasa len mince. Stovky mincí.

„Vieš, kde sa našli všetky tieto peniaze?“ dramatizoval Marek svoj prejav.

A sám si aj odpovedal:

„V Bratislave! A aj tie, ktoré sa našli na iných miestach, boli razené v Bratislave, pretože v Bratislave bola keltská mincovňa, kde sa odlievali a potom razili mince tzv. bratislavského typu. Hovorilo sa im aj biateky, lebo na nich sú naše najstaršie

nápisy, najstaršie písmo na Slovensku, akési tajomné slová a najčastejšie slovo: BIATEC. V tejto knihe je zapísaný každý keltský peniaz, ktorý sa našiel v Bratislave alebo na okolí, s výnimkou takých, ktoré... Čítaj sama: Poklad je stratený... Poklad je uložený na neznámom mieste... Vari tisícky mincí

zmizli celkom bez stopy. Pripomeň si tvár za oknom suseda. Čo vieme o susedovi? Nezaujíma ho nič iné iba staré mince. A čo keby aj keltské mince? Vidíš tú nevyvrátiteľnú súvislosť: Keltské mince a keltský náramok...“

„Nánožný kruh,“ opravila ho Simona, aby sa nezдалo, že už celkom vypadla z hry.

STRETNUTIE NA SCHODOCH

Keď sa Marek popoludní vracal zo školy, čakalo ho na schodoch veľké prekvapenie. Dvere

prízemného bytu sa otvorili a vyhliahol z nich sused.

Marek sa až strhol, ako sa zľakol.

Hoci sa sused jednou rukou držal kľučky, ešte sa musel aj opierať o barlu.

„Poď sem, Marek, na chvíľočku, buď taký dobrý,“ povedal zaliečavo.

„Dobry deň,“ takmer zajachotal Marek. „Ja teraz nemôžem...“

„A čo také dôležité máš na starosti?“ pokračoval s predstieranou láskavosťou sused.

„Musím... musím ísť s Harym na prechádzku.“

„S tým si nerob starosti. Hary je od rána v záhrade. Vidím ho cez okno. Vydrží chvíľu, neboj sa. Len poď, chcem ťa o niečo požiadať a za odmenu ti ukážem moju zbierku.“

Marek ešte chvíľu váhal. Bojovali v ňom strach a vedomie, že azda nadišla chvíľa, keď sa dostane na koreň tajomstva.

Napokon sa rozhodol vojsť, ale súčasne sa aj zabezpečiť.

„Dobre, idem. Zanesiem si domov tašku, poviem mame, že som u vás, a hneď prídem.“

„Mama nie je doma.“

„Nechám jej lístok.“

To už bežal po schodoch, aby ho sused nepristavil.

„Urob, ako chceš,“ povedal muž. „Nechám otvorené dvere.“

Teraz už bol Marek istejší: Kabela pod vešiakom a lístok na kuchynskom stole. Zdalo sa mu, že sa dokonale zaistil.

Zišiel zo schodov a zaklopal na pootvorené dvere.

(Pokračovanie)

ILUSTRUJE JÁN DRESSLER

Padal sneh, biely a sypký ako nejaké čipky. Čip-čip, vločka za vločkou vrtko dopadala na zem, až bolo všetko čisto biele. Zdalo sa, akoby ktosi prikryl krajinu sviatočným obrusom.

Biela snehová pláň nezostala dlho neporušená. Čoskoro sa na nej zjavili stopy. Stopy vtáčat, zvierat i ľudí. Vyzeralo to, akoby ten biely obrus ktosi povyšival.

Keď už bolo tých stôp veľa, rozhodli sa moje nohy, že aj ony chcú do snehu odtlačiť svoje stopy. Nepýtali sa ma, či sa mi chce ísť von, jednoducho ma uniesli a vytiahli na čerstvý vzduch.

Ááááááá! Všetko voňalo snehom a vetrom, všade bolo ticho a bielo a v povetrí sa vznášali priehľadné kryštáliky. Nedalo sa rozoznať, kde sa končí zem a kde sa začína obloha, a tak sa zdalo, že stačí iba ísť, ísť, ísť — a človek vojde rovno do oblohy.

Keď ma už boleli oči od tej oslepujúcej krásy a boleli uši od toho silného ticha, pozrel som sa pod nohy. Sneh bol pokreslený množstvom stôp ako nejaká turistická mapa plná šípok a značiek. Pozrel som sa na ne a hádal som, komu asi môžu patriť. Tieto drobné, ktoré vyzerajú ako rozťahnutá pavučinka, budú asi patriť sýkorke, tieto väčšie vranám, tamtie sú naisto srnčie...

Ale komu patria stopy, ktoré som zazrel obďaleč?

Vtom som neďaleko zazrel — ježka. Motal sa po snehu, hoci o takomto čase mal už dávno spať zimným spánkom.

„A čo ty, ježko?“ prihovril som sa mu. „Prečo už dávno nespíš? Všetci ostatní ježkovia sú už dávno pod perinou.“

„A fi môfem fpať?“ zafučal nazlostene

ježko. „Ftále mi ktofi dupofe nad hlavou, kto má vydrfať ten rámu! Uf! Uf!“

Tak to teda je!

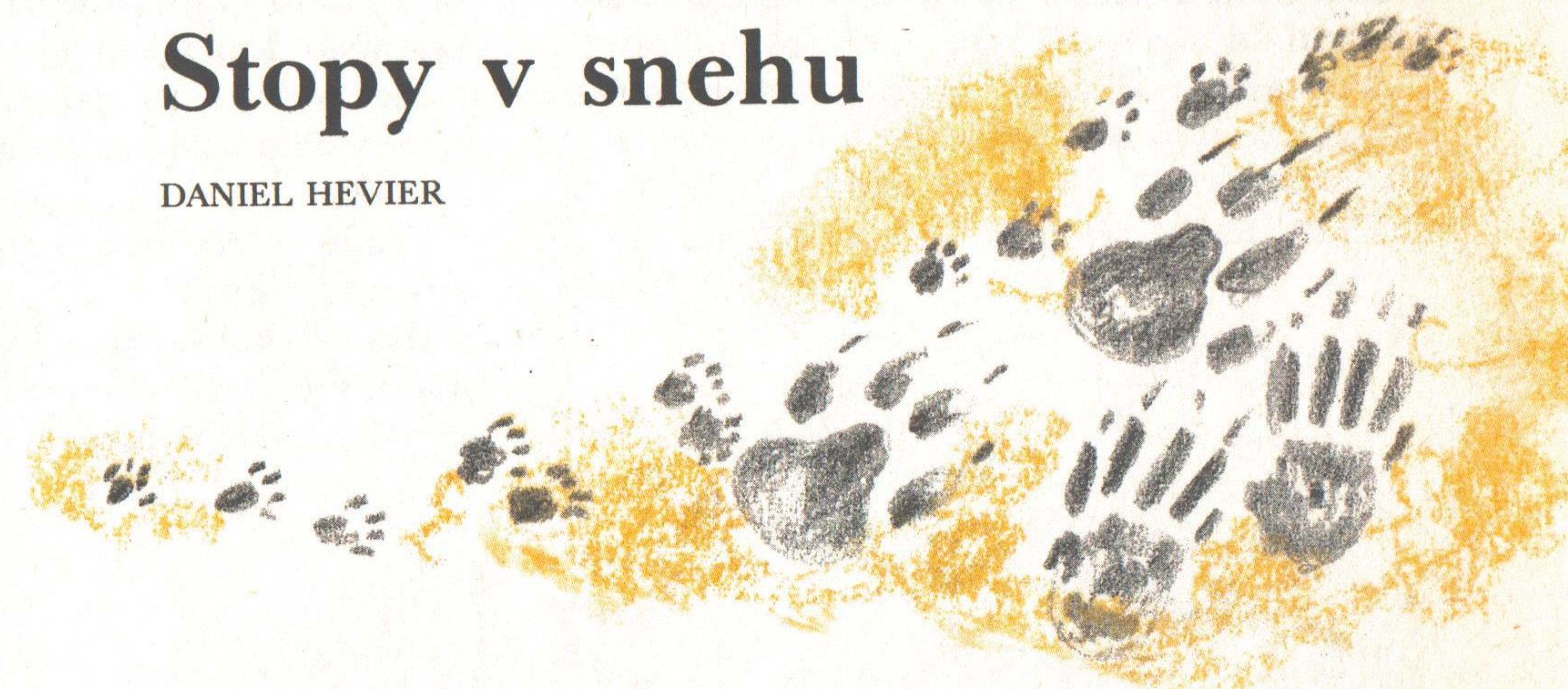
„A kto ti dupoce stále nad hlavou, že nemôžeš spať?“ spýtal som sa ježka.

„Fto! Fto!“ rozčúľil sa ešte väčšmi. „Napríklad aj ty! Beháť tu po fnehu, af fa mi chalupa otriafa!“

„Ale veď sneh všetko stlmí,“ bránil som sa. „Ako môžeš počuť moje kroky?“

Stopy v snehu

DANIEL HEVIER

„Afo! Afo!“ naježil sa ježko. „Prefo, lebo my jefkovia, máme veľmi jemný fluch! Pofujeme každé fuchnutie a bufnutie!“

Pobral som sa teda rýchlo po prstoch čo najďalej, aby som ježka nerušil v zimnom spánku.

Neprešiel som ešte ani dvadsať metrov, a už ma zastavil rozhorčený krik:

„Krá-krá, kto sa to tu zakrá-krá-da!“

Bola to veľká čierna vrana. Rozkrikovala sa, vlastne rozkrákala sa, akoby som jej čosi ukra-krá-dol!

„Krá-krá,“ krákala vrana, „krá-krá-kráčaš po mojom krá-krá-krásnom obraze!“

Pozrel som sa pod nohy. V snehu boli naozaj akési ornamenty zo stôp, ktoré doň poodtláčala vrana.

„Ó, pardón,“ ospravedlnil som sa. „Nevedel som, že ste sa dali na maľovanie!“

„Krá-krá!“ zakrákala polichotená vrana,

„to si len tak krá-krá-krátim dlhú chvíľu. Ale zakrá-krá-krátko usporiadam veľkú výstavu mojich krá-krá-krajíniek, potom ťa pozvem na otvorenie, krá-krá!“

Nechal som vranu, nech sa ďalej venuje umeniu, a pobral som sa ďalej. Kráčal som, kráčal, a keď som sa obzrel, videl som, ako za mnou zostáva dlhý pás' mojich stôp.

A vtedy sa to stalo! Moje stopy si povedali „Stop“ a rozhodli sa, že sa už dosť nachodili v mojich stopách.

„Budeme si chodiť, kade my chceme!“ oznámili mi. A hneď sa aj rozbehli opačným smerom.

„Počkajte, počkajte!“ utekal som za nimi.

„To nemôžete! Ako to bude vyzeráť, aby sa stopy túlili len tak bez svojho majiteľa po kraji? A čo budem teraz zanechávať v snehu ja?“

Ale moje stopy ma nepočúvali. Tak sa im zapáčila voľnosť, že bežali z kopčeka na kopček a zostával za nimi iba rozvírený sneh.

Čo sa dalo robiť, musel som sa vybrať za nimi. Keď nechodia moje vlastné stopy za mnou, musím ísť ja za nimi. A tak som sa pustil do ich stopovania.

Konečne som ich dobehol. Boli už na najvyššom kopci široko-ďaleko. Ale to im nestačilo, kráčali ďalej.

Šiel som teda po stopách mojich stôp. A nemohlo sa to skončiť inak, než ako sa to skončilo.

Zrazu sa pred nami zjavili obro-obro-obrovitánske stopy!

Ach, zľakol som sa. Také stopy môžu patriť iba mamutovi! Ale veď mamuty už dávno vyhynuli. Alebo nie? Čo ak mamutisko preži-

lo až dodnes! Alebo... alebo sú to stopy snežného človeka, ktorý sa volá Ity! V každom prípade sa to môže so mnou zle skončiť!

A veru sa aj skončilo. Zrazu som, ani nevediac ako, spadol do jednej takej obrovskej stopy a dopadol na jej dno.

To vám bolo hlbokóóó! Stopa bola veľká ako jaskyňa. Tak, a teraz príde mamut alebo Ity a spýta sa ma, čo hľadám v jeho stope!

Nestačil som si to ani pomyslieť a zrazu cítim, ako ma čosi dvíha! Stúpam vysoko, vysoko, až som uvidel belasú oblohu, ktorá sa ku mne rýchlo približovala. A už to nebola

belasá obloha, ale obrovské belasé oko, ktoré si ma zvedavo premeriavalo.

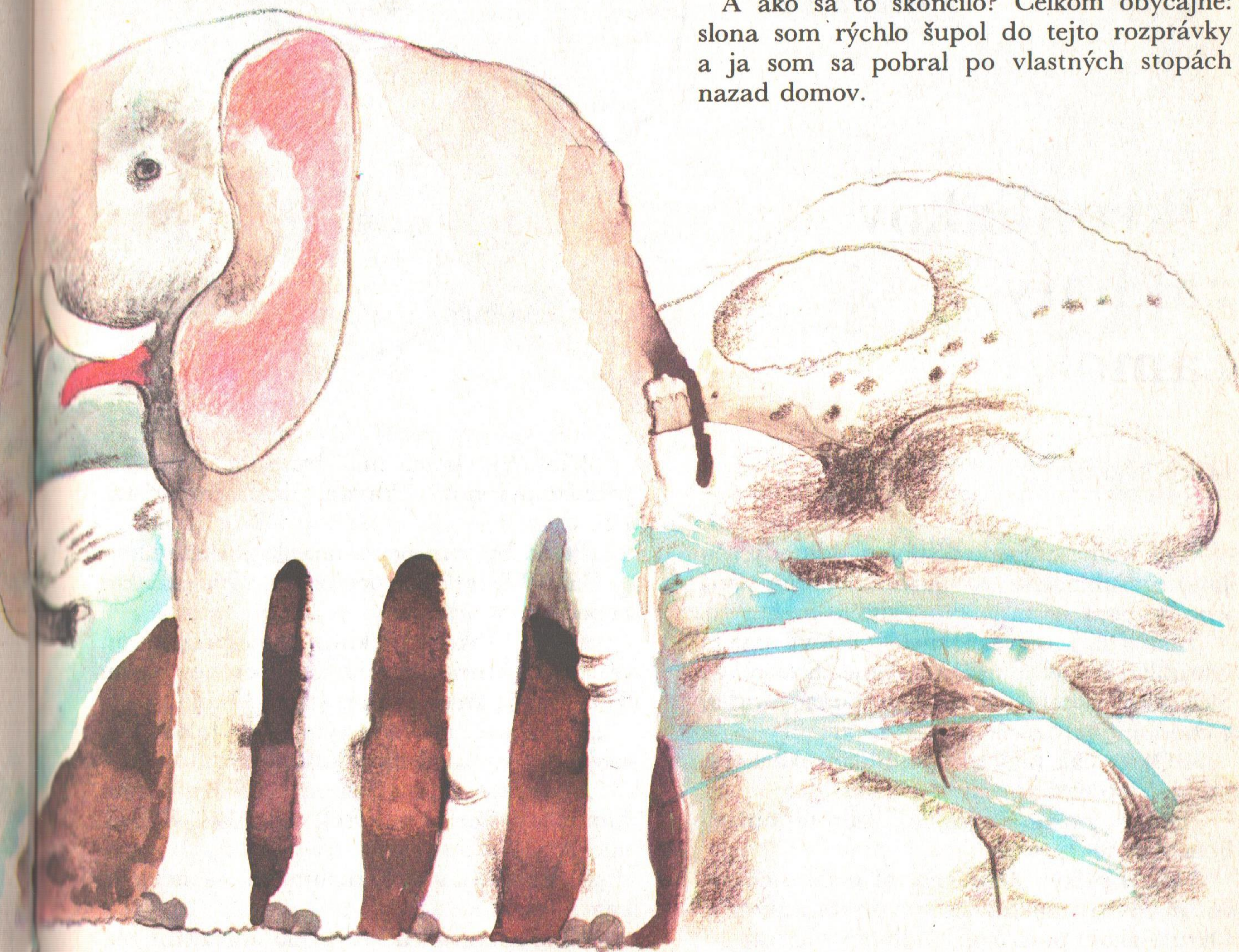
Veru tak, milé deti, ocitol som sa zoči-voči veľkému bielemu slonovi. Držal ma chobotom a pozorne si ma prezeral.

„E...“ pokúsil som sa čosi povedať no slon ma prerušil:

„Ale veď je to Ententýn! Rozprávkový človečik, ty mi pomôžeš!“

A potom mi vyrozprával, ako vždy chcel vystupovať v nejakej rozprávke, ale nikdy sa mu to nepodarilo, pretože nikde na svete nenašiel takú veľkú rozprávku, aby sa do nej zmestil. A tak sa vybral do sveta, až naďabil na moje stopy.

A ako sa to skončilo? Celkom obyčajne: slona som rýchlo šupol do tejto rozprávky a ja som sa pobral po vlastných stopách nazad domov.

Okruhliakov zakliaty zámok

PAVOL ŠTEFÁNIK

Veľa vody odtieklo Žitavou odvtedy, čo Jano Okruhliak stretol gazdu Svoreňa pred jeho domom.

„Tak čo, Jano, ako žiješ?“ oslovil gazda Okruhliaka, aby sa ukázal, aký je zhovorčivý. Šíril totiž o sebe, že sa rád pohovára aj s chudobným človekom.

A Okruhliak taký aj bol. Chlap ako hora, ale chudobný ako kostolná myš.

„Dobre, gazda, dobre, len keby tej obživy bolo viac.“

Svoreň prikývol, poškriabal sa za uchem, čo malo znamenať, že rozmýšľa, ako by Okruhliakovi pomohol.

„Vieš čo, Jano, mal by som pre teba jedinečnú robotu. Pravda, ak na ňu pristaneš.“

„Prečo by som nepristal, ak je riadna.“

Gazda Svoreň sa poobzeral, či ich niekto nepočúva, a vraví:

„Sused Mokráš má kurín tesne pri mojom. Sliepky ani nerozoznajú, do ktorého patria. Takže moje znášajú vajcia aj v jeho kuríne.“

„No dobre, ale čo s tým má spoločné tá moja robotu,“ nechápal Okruhliak.

„To má,“ šepol Svoreň, „že by si ten Mokrášov kurín o kúsok odtiahol. Rozumiem?“

„Rozumiem, gazda, rozumiem, ale neviem kam?“

„Hoci aj na ulicu,“ vyhfkló z gazdu.

Okruhliak všetko pochopil. Hneď však vytušil, že je v tom dajaký háčik.

„Celú vec sťažuje, že Mokrášov kurín stráži vlčiak Zora,“ vraví gazda. „Nerád by som bol, keby si prišiel o nohavice.“

„Čo len to,“ hodil Okruhliak rukou. „Poradil som si už aj s horšími vecami.“

Dohodli sa teda, že Okruhliak odtiahne kurín ešte v noci, za čo mu gazda Svoreň prisľúbil najtučnejšiu sliepku zo svojho krdla. Urobil to s ľahkým srdcom, lebo neveril, že to Jano Okruhliak dokáže. Poznal totiž zlostného Zora.

Lenže Okruhliak čo sľúbil, to aj splnil. A preto začal rozmýšľať, ako na to.

Len čo prišiel domov, vyniesol z komory poslednú tekvicu, vybral z nej jadierka a ostrým nožom vyrezal na nej štyri otvory, čo mali znázorňovať oči, nos a ústa. Napokon vložil do nej sviečku a potmehúdsy sa usmial.

V neskorú nočnú hodinu vzal tekvicu pod pazuchu, na plece si prehodil silný povraz a vybral sa k Svoreňovmu domu.

Vôkol vládlo hrobové ticho, lebo aj vlčiaka Zora premáhali driemoty. Vyrušil ho z nich podozrivý šramot. Spôsobil ho Okruhliak, ktorý sa k nemu približoval so zapálenou sviečkou v tekvici.

Nevídaný príznak vlčiaka tak vyľakal, že nestačil ani zaštekáť. Vyskočil na rovné nohy a s veľkým zavýjaním upaľoval kade ľahšie.

Vtedy sa Okruhliakovi zdalo, že premohol aspoň šesťhlavého draka, čo strážil princezné v zakliatom zámku na slepačej nôžke.

„A teraz do toho!“ povedal si. „Za to ma teraz jedna z vás, milé slepačie princezné, vyslobodí z chudoby. Bude mi znášať vajčička, možno aj zlaté, a ja budem žiť, ako sa na človeka patrí.“

Potom ten zakliaty zámok obviazal povrazom, navalil ho na seba a už ho aj vliekol. Bol mocný, najmocnejší v dedine. Preto nečudo, že kurín sa čo chvíľa ocitol na ulici.

„Tak, a je to!“ vydýchol si Jano Okruhliak, lebo tým sa jeho robotu skončila. Vzal si svoju tekvicu a povraz a pobral sa domov.

Ráno, keď sa prebral z tuhého spánku, ponáhlal sa ku gazdovi Svoreňovi po sľúbenú sliepku.

Aké však bolo jeho prekvapenie, keď ho Svoreň vítal nie s poďakovaním, ale s nevyberanými nadávkami.

„Ja ti dám takú sliepku, že si ju budeš dlho pamätať! Či nevidíš, že si na ulicu odvliekol môj kurín namiesto Mokrášovho?“

Okruhliak sa chytil za hlavu, ale nič iné sa už nedalo robiť ako odnieť Svoreňov kurín na pôvodné miesto. Najmä preto, ak sa s ním nechcel dostať do hnevu.

Tak sa skončil príbeh, v ktorom sa veľa toho nestalo, len Jano Okruhliak prišiel o sliepku, čo mala znášať zlaté vajcia a tak ho vytrhnúť z chudoby.

Od Ospaliec do Driemotia

JOSEF KAINAR Preložil LUBOMÍR FELDEK

Išiel pán, išiel cez lúku

v takom čiernom klobúku.
Ach, poludnie! Ach, modrosť neba!
Lahol si ten pán do trávy.
Položil klobúk vedľa seba.

Poludnie zvoní. A v tej chvíli
krt lezie z diery — ten sa zmýli!
Vyukne z diery, kuká
ten krtko — rovno do klobúka.
A zvolá: „Teda
ten svet je čierny, až beda!“

Hneď zas do svojej diery vliezol
a nikdy viac
už nevyliezol.

Na jabloni zrejú hrušky,

na klavíri hrajú mušky,
mačka varí demikát,
kohútik sa učí krát,
ryba pije limonádu,
krava nosí rohy vzadu,
kredenc robí stojku v tráve
a hus šije kabát krave,
koník lezie z fiatky,
vietor fúka pospiatky,
a vy, deti, na nárožia
chodievajte čakať mroža.
„Aký veľký je to mrož?“
Veľký ako táto lož.

Raz, modrou nocou

ako tuš hustou,
raz takou nocou
letelo päť chrústov.
Tie dva menšie hrali čelo,
a tie väčšie tak mrmlali,
až to ako basa znelo.

Chrústy, to je muzikantská chasa.
A mňa zase teší,
keď hrá basa.

Niektor brzdiť bude ma v tom obdive —
chrústy sú vraj chrobáčky škodlivé.
Škoda o nich písať básne.
Lenže — keď hrajú tak krásne!

Raz, modrou nocou,
ako tuš hustou...
Spomínam dodnes
na orchester chrústov.

Pýtal sa včera pána pán

„Kadiaľ sa ide do Búvian?“
„Zoberte to pozdĺž plota
od Ospaliec do Driemotia
a z Driemotia na Zívačky,
zo Zívačiek na Búvačky,
z Búvačiek na Polosnové
a tam dole na stráni,
tam už budú Búvany.“
„Ďakujem vám za pomoc.“
„Do videnia.“
„Dobrá noc.“

Na veľkej púšti

zvanej Gobi
žije ťavíča
a prieky robí.

Všetky štyri nohy
sú mu málo.
Vraj by radšej autom
cestovalo.

So smiechom mu vraví
mama ťava:
„Kto má štvoro nôh,
nech nepostáva!“

Auto ti mám kúpiť?
Štyri nohy
prejdú skôr než vietor
cez púšť Gobi!“

Osudný rok

Na Silvestra roku 1937 ľudia ako zvyčajne zdvíhali čaše a pripíjali si so želaním šťastia, spokojnosti a úspechov v novom roku. No na čele mali vrásky starostí. Najmä obyvatelia Československa hľadeli s obavami v ústrety nastávajúcemu roku 1938. Akoby tušili, že bude rozhodujúci pre osud ich krajiny a možno i pre mier vo svete. Nad Európou sa sťahovali mračná fašizmu a vojny. V sejfoch hlavného štábu nemeckej armády už ležal tajný dokument s názvom Fall Grün. Len zasvätení vedeli, že pod týmto krycím názvom (v preklade znamená asi toľko ako zelený plán) sa skrýva plán vojenského ťaženia proti Československu.

V marci 1938 vpochodovali jednotky nemeckého wehrmachtu do susedného Rakúska a pričlenili ho k nacistickej ríši. Ostatné veľmoci proti tomuto aktu násilia nič nepodnikli a Adolf Hitler sa obzeral po ďalšom súde. I prostému človeku stačil pohľad na mapu, aby pochopil, kto bude ďalšou obeťou nacistickej politiky. Po pripojení Rakúska sa Československo priam vrezávalo do územia Tretej ríše. Od Bratislavy na juhu až takmer po Ostravu na severe mala naša vlasť hranicu s nacistickým Nemeckom. Chránili ju mohutné pevnosti z ocele a betónu. Československo ich stavalo v tridsiatych rokoch v nádeji, že ochránia našu krajinu pred útokom. O sile opevnení však rozhodujú v prvom rade ľudia, ktorí ich bránia. A ľud Československa bol odhodlaný si svoju republiku ubrániť. Ukázali to už udalosti v máji 1938, keď Adolf Hitler nechal napochodovať svoju armádu k našim hraniciam. Československo sa nezľaklo a vyhlásilo čiastočnú mobilizáciu armády. Muži nastupujúci na obranu pohraničných opevnení boli

odhodlaní neprepustiť Hitlerovi ani piad zeme. Priamym útokom pokoriť Československo teda nebolo možné, preto sa Adolf Hitler rozhodol použiť iné prostriedky. Vtedy na scénu dejín vystúpili dvaja muži, ktorí — každý svojím spôsobom — pomohli nacistickému diktátorovi rozbiť Československo.

Kariéra učiteľa telocviku

Zaiste poznáte starú grécku báj o hrdinovi Achillovi, ktorého matka po narodení kúpala vo vodách podsvetnej rieky Styx. Stal sa preto nezraniteľný na celom tele okrem päty, za ktorú ho mama pri kúpaní držala. A práve táto päta sa Achillovi pri obliehaní Tróje stala osudnou. Od tých čias nazývame zraniteľné miesta ľudí, ale aj názorov, teórií i politických hnutí Achillovou päťou. Buržoázno-demokratické Československo malo takéto Achillove päty hneď dve.

Jednu už poznáte z nášho predchádzajúceho rozprávania o postavení robotníkov a roľníkov v novovzniknutom československom štáte, o exekútoroch, nezamestnaných, o Polomke a Košútoch. Skutočná moc bola v rukách boháčov, fabrikantov a veľkostatkárov, ktorí boli ochotní brániť Československú republiku len dovtedy, kým zabezpečovala a chránila ich záujmy.

Druhá slabina nášho štátu vázila v tom, že tu nežili iba Česi a Slováci. V roku 1918 sa v hraniciach ČSR ocitli tri milióny Nemcov (bolo ich teda viac ako Slovákov), do trištvrté milióna Maďarov, ale aj Ukrajincov, Poliakov a príslušníkov iných národov. Mali zabezpečené základné demokratické práva, mali vlastné školstvo, kultúrne i politické organizácie, mohli používať materinskú reč ako úradný jazyk. No vládnúci kapitalisti nedokázali nastoliť skutočne rovnoprávne vzťahy medzi Čechmi a Slovákmí, nedokázali vybudovať ani bratské a priateľské vzťahy medzi národ-

mi a národnosťami v krajine. Na papieri hlásali síce demokratické i národné práva pre všetkých, ale v každodennej politike starostlivo striehli na svoje záujmy a výsady. Ukázalo sa to i pri veľkej hospodárskej kríze na prelome dvadsiatych a tridsiatych rokov. Fabriky na Slovensku, v nemeckom pohraničí nazývanom Sudety ostávali bez podpôry štátu. Ich brány zostali zatvorené a tisíce ľudí zostali bez práce. Bieda, hlad a nezamestnanosť sa stali základňou pre rýchlu politickú kariéru muža menom Konrád Henlein.

Pôvodne bol jedným z mnohých funkcionárov nemeckých telovýchovných organizácií nazývaných turneri. Československí Nemci mali za predmníchovskej republiky nielen mnoho kultúrnych, spoločenských a telovýchovných organizácií, ale i viacero politických strán. Niektoré uznali existenciu Československa a dokonca boli zastúpené i vo vláde, iné sa nechceli zmieriť s novými hranicami v Európe a bojovali za rozbitie ČSR. Jedna z takýchto strán mala skratku názvu DNSAP. Nie náhodou vám to pripomenulo názov hitlerovskej nacistickej strany NSDAP. Bola to strana s rovnakým programom, ba dokonca sa hrdila tým, že bola založená o pár mesiacov skôr ako nemecká. Keď činnosť DNSAP a ďalších nacionalistických organizácií prekročila mieru únosnosti, tak sa československá vláda rozhodla k ráznemu kroku — zakázala ich. Vláda zrušila strany, ale nevyriešila problémy nemeckého pohraničia — biedu, nezamestnanosť, zadlženosť roľníkov. Nečudo, že namiesto zakázaných nacionalistických strán vyrástla jedna nová, ktorá volila opatrnejší názov — Sude-tonemecký vlastenecký front. Do jej čela vybrali dovtedy nevelmi známeho Konráda Henleina. Nová strana si sľubmi na všetky strany, ale i terorom voči pokrokovým ľuďom zabezpečila volebné víťazstvo v parlamentných voľbách roku 1935 a stala sa silou, s ktorou sa v politike muselo počítať. Fašistická Sude-tonemecká strana vystupovala ako predstaviteľka všetkých Nemcov a v ich mene kládla požiadavky československej vláde

a neskôr v osudnom roku 1938 i pred svetovou verejnosťou. Program i požiadavky svojej strany Henlein vždy vopred prerokoval a dohodol s Adolfom Hitlerom. A tak sa Henleinova strana stala nebezpečnou zbraňou v rukách Adolfa Hitlera pri jeho útoku na Československo.

Na šachovnici medzinárodných vzťahov

Obe Achillove päty Československej republiky — vláda boháčov a trenice medzi národmi a národnosťami — boli zraniteľnými miestami nášho štátu, ale nebezpečnými sa stali až v spojení s medzinárodným vývojom po nástupe Adolfa Hitlera k moci.

Figúrky na šachovnici medzinárodných vzťahov, kde sa odohrávala veľká hra o osud Európy i svetového mieru, rozostavili politici na veľkej mierovej konferencii, ktorá sa zišla po prvej svetovej vojne v Paríži. Víťazné

Rodina nezamestnaného

veľmoci (Veľká Británia, Francúzsko, USA, Taliansko a Japonsko) nadiktovali porazeným štátom (medzi ktoré patrili z našich susedov Nemecko, Maďarsko a Rakúsko) mierové podmienky podobajúce sa viac na pomstu víťazov ako na základ pre budúce mierové spolužitie národov. Československo vystupovalo na tejto konferencii po boku víťazných štátov a prinieslo si odtiaľ nielen definitívne stanovené hranice, ale aj priateľstvá a rozpory so susednými krajinami, ktoré po dve desaťročia určovali medzinárodné postavenie našej vlasti.

Najväčším protivníkom nášho štátu sa stalo Nemecko, ktoré sa nechcelo zmieriť so stratou veľmocenského postavenia. Najmä po nástupe Adolfa Hitlera k moci roku 1933 sa nacistické Nemecko otvorene usilovalo o pričlenenie všetkých území obývaných Nemcami a neskôr aj o získanie ďalších území na úkor svojich východných susedov. Maďarsko, kde po porážke Republiky rád vládol admirál Horthy, zas vystupovalo s požiadavkami na obnovenie bývalého Uhorska alebo aspoň na pričlenenie južného Slovenska. Ani s Rakúskom a Poľskom sme nemali priateľské a srdečné vzťahy. Spojeneckú zmluvu sme mali iba s jedinou susediacou krajinou — s Rumunskom a s ďalšou stredoeurópskou krajinou — Juhosláviou. Za tejto situácie, v obklopení viac nepriateľskými ako priateľskými štátmi, sa československá zahraničná politika, riadená po dvadsať rokov existencie prvej republiky Eduardom Benešom, musela opierať o silné figúrky na šachovnici medzinárodnej diplomacie, o veľmoci. Nemecko a Taliansko, kde vládli fašistickí diktátori, neprichádzali do úvahy. Kto zostal? Francúzsko už na mierovej konferencii vystupovalo ako „ochranca“ malých národov a štátov v strednej Európe. ČSR a Francúzsko uzavreli spojeneckú zmluvu, v ktorej Eduard Beneš videl základný kameň zahraničnej politiky a bezpečnosti štátu. Iste ste si všimli, že sme nespomenuli jednu veľmoc — Sovietsky zväz. Československo veľmi dlho, až do roku 1934, odmietalo diplomaticky uznať prvú vlá-

Československá armáda na hraniciach

du robotníkov a roľníkov. Až silnejúci tlak a rozpínanosť Nemecka napokon priviedli Eduarda Beneša k zvláštnemu kroku. Podobne ako Francúzsko aj Československo uzavrelo roku 1935 so ZSSR spojeneckú zmluvu, ktorá sa mohla stať účinnou hrádzou pred útokom Nemecka. No práve tak ako francúzsky minister zahraničných vecí i Beneš nechcel na tejto zmluve stavať obranu krajiny, bola pre nich iba zálohou, kartou v rukáve, varovným prstom Nemecku. Strach boháčov pred krajinou, kde vládli robotníci, bol príliš silný. A to vedel i Hitler.

Politika uzmierovania

Vo Veľkej Británii nastúpila vláda Neville Chamberlaina. Stáli za ňou najväčší boháči, ktorí sa väčšmi ako Adolfa Hitlera obávali myšlienok komunizmu. Na nacistickom režime im bolo dokonca všeličo sympatické.

Napríklad to, ako si nacisti poradili s komunistami, odborovými organizáciami, právom robotníkov na štrajk. Mnohí sa nepriamo podieľali aj na ziskoch nemeckých zbrojárskych firiem. Mali len jeden problém. Ak chceli odlákať pozornosť Nemecka od kolónií a usmerniť Hitlerove požiadavky po nových územiach na východ, proti Sovietskemu zväzu, stáli tam v ceste malé štáty ako Československo či Poľsko, s ktorými mala Veľká Británia spojenecké zväzky. Vyriešiť chýlostivú úlohu — obetovať protisovietskej politike malé spojenecké krajiny bez toho, aby vláda stratila tvár pred svetovou verejnosťou i pred vlastným obyvateľstvom brániacim demokraciu — sa podujal ministerský predseda Neville Chamberlain. Jeho politika vošla do dejín diplomacie pod názvom „politika uzmierovania“. Popísali sa o nej kopy učebných kníh, pretože sa hľadala odpoveď aj na otázku po príčinách doteraz najhroznejšej

vojny v dejinách ľudstva. Navonok však táto politika vystupovala ako ochrana mieru a Chamberlain ako „mierotvorca“. Pre „záchranu mieru“ sa Chamberlain dokonca podujal na krok, ktorý bol vtedy v medzinárodnej politike výnimočný. Nastúpil do lietadla a osobne sa dvakrát stretol a porozprával s Adolfom Hitlerom. Výsledky týchto mierových rozhovorov sa Československo čoskoro dozvedelo — francúzska a britská vláda žiadali odstúpenie rozsiahlych pohraničných území i s opevneniami Nemecku. Keď sa Československo nechcelo tomuto tlaku podriaďiť, zvolali do Mníchova konferenciu štyroch veľmocí. O tom, čo sa stalo v hlavnom meste Bavorska a prečo túto konferenciu nazývame zradou, však až nabadúce.

(Pokračovanie)

Píše dr. ALŽBETA SOPUŠKOVÁ
Katedra čs. dejín a archívniectva FFUK
ILUSTRUJE JOZEF CESNAK

Mám rád detský sneh

Rozhovor
so spisovateľom
Štefanom
Moravčíkom

je moja jar, leto, jeseň, zima. Mám rád ostrý snežný vzduch, ktorý sa dá priam piť, ale aj hrozno, čo vtedy dozrieva...

Takže zima to má u vás prehraťe...

Celkom nie. Mám rád sneh, ale detský, umytý, nie bratislavský, špinavý. Odkedy som vošiel do tohto mesta, už som z neho nevyšiel, takže ani poriadne neviem, ako chutí ten číročistý a voňavý snežik—snežisko, po ktorom sa šinú sánky, lyže, igelitové vrecia...

Raketa so zlatým chvostom, Abece-da šanti, Kvadakum hadakum alebo Knižka za všetky drobné, to sú vaše zbierky poézie pre deti. Sršia vtipom a fantáziou. Nazdávate sa, že aj v živote je s vami zábava?

Mne je to veľmi ťažko posúdiť. Dal som tú otázku za domácu úlohu mojim dcéram. Dlhú sa s ňou pasovali, borili, veľa žartov popísali, no nakoniec aj tak všetko roztrhali. Takže som sa nič nedozvedel. No zato ja si s nimi užijem zábavy až-až, až sa to niekedy nedá zvládnuť. A ony sa mi odvdávajú nápadmi, čerstvými „gólmí“ vo svojej reči — čo by som si bez nich počal? Veď vtipu a fantázie detí sa nič nevyrovná, nijaké učenie či parádne výklady, nijaké slovníky, ničovité nič. Hoci ani ten najbachratejší slovníčisko nenarobí toľko kriku-huku, dupotu-rachotu, až z toho uši bolia.

Vaše deti sú však asi rady, že majú ocka, čo pre ne kadečo povymýšľa...

Nemyslím. Dcéra Zuzka raz povedala: „Tato? Môže sa vyťahovať, koľko chce, pre nás je vždy tato. Tato spisovateľ alebo tato smetiar, to je jedno. Pre nás je tato, pre druhých je spisovateľ. Preto nás musí poslúchať, my ho predsa živíme, no nie?“

Čo vy na to? Ako to beriete? S humorom?

Jeden múdry muž povedal: Deťom je od prírody dané nevážiť si strieborné hviezdy a strieborné hlavy, neodnaučujte ich to! A tak teda všetko znášam, nechcem pokaziť hru. Ako inak by som sa dozvedel, že „balón je zabalený vzduch“?

Pracujete ako redaktor vo vydavateľstve Slovenský spisovateľ. Keby ste si mali ešte raz vybrať povolanie, čím by ste chceli byť a prečo?

Možno by som chcel byť záhradníkom, byť na čistom vzduchu, starať sa o kvety, stromy, pestovať a chovať. Pochádzam z dediny, mali sme doma koňa, pásol som kravy, staral sa okolo dvora. Človek sa tu naučí zodpovednosti, všetko živé si žiada svoje, chce jesť, piť, nemožno sa na nič vyhovoriť. Je to dobrá príprava aj na písanie pre deti. Vtipom, žartom, milovážne dvíhať deti hore, pomáhať im zvládnuť tento rozporný svet — veď aj pre nás „dospelákov“ to nie je vždy hračka.

Pripravila
NATAŠA PAVULAKOVÁ

Prečítaš na dúšok

Viete, čo je to Kvadakum hadakum? Mnohí z vás sa iste usmejú a odpovedia Knižka za všetky drobné. Budú mať pravdu. Kvadakum hadakum alebo Knižka za všetky drobné je rovnako hravá a tajomná ako jej názov. Napísal ju básnik Štefan Moravčík, a ten sa v žartova-

ni naozaj vyzná. Veci a javy okolo seba pozoruje veselými, láskavými očami a zo slov vytvára priam neuveriteľné spojenia. V knižke nájdete básne o vašich dobrých známych: o Valibukovi, raráškoví, ježibabe, trpaslíkoch, no i o večerníčkovom Dunčovi, vyprážanej ruži, ba do-

konca báseň-detektívku. Aj ilustrácie sa vám zapáčia. Mladý nadaný výtvarník Martin Kellenberger sa istotne pri ilustrovaní tejto knižky výborne zabával, vidieť to na jeho kresbách plných humoru a fantázie. Grafická úprava je tiež trochu nezvyčajná. Zaslúžil sa o ňu Pavel Blažo.

Ak túto knižku ešte objavíte v knihkupectve, aspoň si v nej zalistujte. Mnohé z veršov si hneď pri prvom čítaní zapamätáte. N. P.

Zápisník Slniečka

Dve päťorky v žiackej knižke nie sú nijakým dôvodom na oslavu, zato ak sa stretnú takéto dve číslce v živote človeka, je to príležitosť na oslavu a na gratulácie. Takáto udalosť čaká 13. februára básnika Jána Turana, ktorého verše poznáš z kníh aj zo stránok Slniečka. Jeho meno nájdeš aj v tiráži tohto časopisu, lebo Ján Turan po niekoľkoročnej prestávke opäť pracuje ako šéfredaktor.

Iste už máte doma nejaký kalendár, ktorý máme našepkáva, čo kedy uvariť, pripomína, komu za blahoželať k meninám, kedy kúpiť lístky na obed... K množstvu rôznych kalendárov prispeli tohto roku Mladé letá dvoma. Jeden oznamuje sled dní a zdobia ho obrázky z kníh od slovenských ilustrátorov. Druhý pripravila tlačová redakcia vydava-

teľstva k 25. ročníku KMČ (= Klub mladých čitateľov). Môžeš si doň zapísať rozvrh hodín a okrem toho v ňom nájdeš zoznam kníh, ktoré si máš zaobstaráť na mimočítankové čítanie v školskom roku 1987—88.

Knihy KMČ vychádzajú už 25 rokov. Už tak dlho? Povedali sme si pri príprave tohto Zápisníka, a hneď sme šli pozerať koľko rokov majú ktoré edície Mladých liet. Malé pátranie ukázalo, že roku 1987 bude mať 20 rokov Medzinárodná séria obrázkových kníh, edícia Atlásky a Čajka, 25 rokov oslávia Poslušné písmenká. Edíciou sa nazýva skupina podobných kníh, ktorá má aj nejaké meno, jej knihy majú rovnaký formát a býva v nich nejaká značka.

Veľkú výstavu Detská kniha vo svete pripravil na druhú polovicu februára a začiatok marca Kruh priateľov detskej knihy na Slovensku. Výstava v bratislavskej Univerzitnej knižnici obsahuje 170 zahraničných kníh a predstaví aj všetkých našich knižných tvorcov, ocenených Čestným diplomom IBBY, nositeľov

Medzinárodnej ceny H. Ch. Andersena. Zároveň bližšie oboznámi s činnosťou IBBY, Medzinárodného združenia pre detskú knihu.

Pekný dar k 80. narodeninám (22. 2.) pripravila tlačová redakcia Mladých liet, Kruh priateľov českej kultúry a vydavateľstvo Albatros českému spisovateľovi Bohumilovi Říhovi: v knihkupectve na Hurbanovom námestí v Bratislave inštalovali tento mesiac výstavu jeho kníh aj s originálnymi ilustrácií. Na výstave sa premietajú filmy nakrútené podľa kníh jubilanta. My mu želáme dobré zdravie, aby mohol prísť do Bratislavy na besedu, ktorá by iste návštevníkov výstavy potešila, lebo národný umelec Bohumil Říha vie múdro a zaujímavo rozprávať.

Trochu skúsenejší čitatelia vedia, alebo si aspoň spomenú, že Nikolaj Nosov je autor Nevedka. A kto si svetoznámu knihu o Nevedkovi prečítal, poteší sa aj novej knihe Nikolaja Nosova Klop, klop, klop. Vyšla v Mladých letách koncom minulého roka a jej hrdinami sú predškolační a začínajúci školáci.

Je február. Sneh, ako to už býva, niekde je, a niekde nie. Vyhľadávate ho?

Na zemi je február, ale u mňa ešte len jeseň. „September nemember“ hovoria vraj maďarskí školáci, lebo musia ísť do školy. No ja mám ten mesiac rád. Jeseň

Slniečko

Mesačník pre deti. Vydávajú Mladé letá, slovenské vydavateľstvo kníh pre mládež.

Adresa redakcie: 811 02 Bratislava, Suvorovova 3. Telefón 523 26. Šéfredaktor

Ján Turan, zást. šéfredaktora dr. Ondrej Sliacky, CSc., výtvarno-technický redaktor Ondrej Máriássy. Tlačia Polygrafické závody, n. p., Bratislava-Krasňany. Rozširuje Poštová novinová služba, objednávky prijíma každá pošta a doručovateľ. Objednávky do

zahraničia vybavuje PNS — Ústredná expedícia a dovoz tlače, Gottwaldovo nám. 6, 813 81 Bratislava. Vychádza každý mesiac okrem júla a augusta. Cena výtlačku 3 Kčs, ročné predplatné 30 Kčs. Neobjednané rukopisy redakcia nevracia.

SERIAL 6 KINNED

Amazonský ZEMIAK

8. JÚL

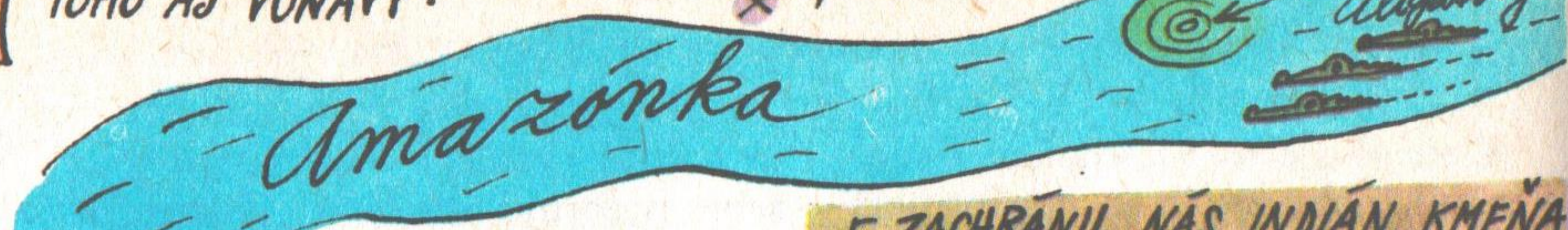
1. VLHKÝ DŽUNGĽOVÝ VZDUCH JE VRAJ ZDRAVÝ. OKREM TOHO AJ VONAVÝ.
2. BOL TO ITYHO BLÁZNIVÝ NÁPAD TŤ SA KÚPAŤ

3. JEDEN POĎOBANÝ ALIGÁTOR SI OTVÁRAL NA NÁS ÚSTA.
ČO ÚSTA! VRÁTA TO BOLI.

4. VRÁTA SA NEBEZPEČNE PŘIBLIŽOVALI. ODRAZU SA ALIGÁTOR PŘEVŘÁTIL A ODPLÁVAL AKO SPIACI PEŇ.

5. ZACHRÁNIL NÁS INDIÁN KMEŇA *Drumudr*. PREŽYVAJÚ ICH LESNÍ LEKÁRI. CEZ POVESTNÉ FÚKAČKY VYFUKUJÚ INJEKČNÉ STRIEKAČKY. Z NIČOHO NEMAJÚ ALIGÁTORY TAKÝ STRACH AKO Z INJEKCIE...

Príslušník kmeňa *Drumudr*

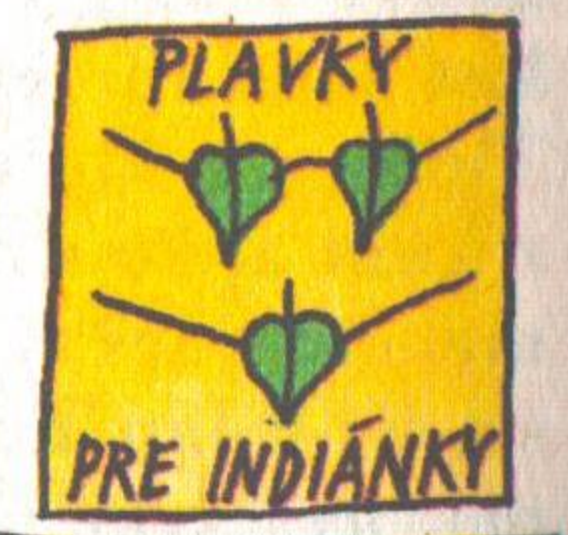
Mech na injekcie

Najnovšia džungľová móda

Perie papagája Ara

Sukňa z amazonskej striebrych dravy

- MINI
- MIDI
- MAXI

6. V INDIANSKEJ OSADE *Cumecur* SME SA SKORO SPRIATEĽILI. DRMUDRČANIA BOLI VEĽMI POHOSTINNÍ... DALI NÁM OCHUTNAŤ AJ SLADKÉ ZEMIAKY. EŠTE TERAZ SA MI ZBIEHAJÚ SLINKY...

OBYČAJNÝ SLADKÝ
POLO-SLADKÝ
SLADKÝ
SLADKÝ
SLADKÝ
ZEMIAKOVÁ ZUBAČKA
Kemiakov
MEDOVO SLADKÝ

7. NAJNOVŠÍ TYP INDIANSKEHO DOMU, KTORÝ S KONEČNOU PLATNOSŤOU RIEŠI STARÝ PRŔBLÉM INDIANOV: ŠŤIPANIE AMAZONSKÝCH KOMÁROV V NOCI.

8. PO POOBEDNÁJŠOM POVINNOM ŠPLHANÍ PO KLZKÝCH LIANACH, NÁS DOMORODÝ KÚZELNÍK *Abraka* ZAČAROVAL NA PAPAGÁJOV. NAJVIAC SA TO PÁČILO MILINE...

9. PO ROZLÚČKOVOM ZAKRÁKANÍ SME ZALETEĽI KU BATERAKETE. RANO SME SA PREBUDILI OPÄŤ VO SVOJEJ PODOBE. AKO TO TEN ABRAKA DOKÁZAL?